

Til lovforslag nr. L 274. Betænkning afgivet af Arbejdsmarkedsudvalget den 17. juni 1993

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v.

(Arbejdskravet, dagpengeperiode m.v.)

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder stillet spørgsmål til arbejdsministeren, som denne har besvaret skriftligt. Nogle af udvalgets spørgsmål og arbejdsministerens svar herpå er optrykt som bilag til betænkningen.

Endvidere har udvalget modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

Arbejdsløshedskassernes Samvirke,
Det Tværfaglige Ledighedsudvalg,
En gruppe arbejdsløse, SiD, Brønderslev,
Ledernes Hovedorganisation,
Malernes Fagforening, Storkøbenhavn og
Murerarbejdsmændenes Fagforening.

Der er af arbejdsministeren stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *flertal* (Socialdemokratiets, Centrum-Demokraternes, Det Radikale Venstres og Kristeligt Folkepartis medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (Venstres og Det Konservative Folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet betragter regeringens samlede økonomiske udspil som en helhed. Da Det Konservative Folkeparti og Venstre er modstandere af regeringens samlede plan, vil de to partier stemme imod alle regeringens lovforslag uanset, at partierne ville kunne støtte en-

kelte af lovforslagene, hvis de ikke indgik i den fremlagte helhed. Nogle af forslagene har partierne ved tidligere lejligheder selv fremsat, men i helt andre sammenhænge.

Regeringens samlede økonomiske plan består af tre elementer: Nye offentlige udgifter, ændringer i dagpengesystemet og omlægning af skattesystemet. Samlet lægger disse tre elementer op til en ny kurs i den økonomiske politik, som har en forkert ideologisk drejning og er økonomisk uansvarlig.

For det første har regeringen foreslået nye offentlige udgifter på 11-12 mia. kr. i 1994. Regeringen har dermed brudt de sidste 10 års stramme udgiftspolitik og har sat kursen mod nye udvidelser af den offentlige sektor.

For det andet indebærer den foreslåede skatteomlægning, at det private erhvervslivs kapitalgrundlag i de kommende år vil blive udhulet af avanceskatter på aktier, ejendomme og goodwill samtidig med, at erhvervslivets konkurrenceevne bliver forringet. Boligudgiften for boligejere vil stige, således at de private ejerboliger stilles ringere i forhold til de offentligt støttede udlejningsboliger. Den foreslåede bruttoskat vil forringe vilkårene for ny privat pensionsopsparing.

For det tredje har regeringen fremlagt en arbejdsmarkedspolitik, som slet ikke løser strukturproblemerne på arbejdsmarkedet, men tværtimod cementerer de bestående stivheder og lægger grunden til forøgede udgifter til arbejdsmarkedspolitikken i de kommende år.

Samlet udgør regeringens økonomiske udspil en ideologisk drejning, hvor den offentlige sektor vil vokse kraftigt, medens der bliver lagt større byrder på den private sektor.

Mindretallet finder det aldeles utroværdigt og uansvarligt, når regeringen lover skattelettelser samtidig med, at de offentlige udgifter og underskuddet på de offentlige budgetter vokser.

Den nye kurs mod større offentlige udgifter vil tværtimod udløse store skatteregninger i fremtiden.

Der er enkelte forslag om skattelettelser m.v. i den samlede pakke, som mindretallet ud fra en isoleret betragtning ville kunne støtte.

En ansvarlig økonomisk politik kræver imidlertid, at lettelser og finansiering hører sammen.

Mindretallet er derfor nødt til at se forslagene om lettelser og skærpelser under ét. Da regeringen ikke har taget initiativ til reelle forhandlinger om den samlede økonomiske plan, har mindretallet ikke fået mulighed for at opnå grundlæggende ændringer i regeringens udspil. I konsekvens heraf vil mindretallet stemme imod alle regeringens lovforslag.

Mindretallet stemmer imod regeringens såkaldte arbejdsmarkedsreform, da der ikke er tale om nogen reform. Det er en videreførelse af en arbejdsmarkedspolitik, som har bidraget stærkt til at skabe de strukturelle problemer på det danske arbejdsmarked, der er en medvirkende årsag til, at ledigheden permanent har været helt uacceptabelt høj i en årrække.

Regeringens udspil trækker i den helt forkerte retning: Dagpenge niveauet er alt for højt, og varigheden på over 9 år med mulighed for forlængelse er helt uacceptabel.

Uafhængige eksperter har gentagne gange påpeget, at dagpengeydelse og den lange dagpengeperiode skal ændres for at nedbringe strukturledigheden.

Mindretallet er enig med den nye vismand, professor Torben Andersen, der i Arbejdsgiveren 8. juni 1993 skriver: »På ydelsessiden indebærer de fremlagte lovforslag så godt som ingen realitetsændringer i forhold til det hidtil gældende system. Med uændrede dagpengeydelse videreføres således de impulser, der udgår fra dagpengesystemet til sammenpresning af lønstrukturen. Dette har negative konse-

kvenser for beskæftigelsen og for fordelingen af denne«.

Sådan som bruttoskatten er udformet, er det blevet en generel ekstraskat, som mindretallet på enhver måde må tage afstand fra.

Mindretallet beklager også, at tanken om en decentral arbejdsmarkedspolitik reelt er indholdsløs, når op imod 10 af de 12 milliarder kr. bruges centralt.

Selv om regeringen har taget nogle elementer fra KV-regeringens planer til en reform af arbejdsmarkedet, har den desværre gjort dette ved at sætte dem ind i en sammenhæng, som ikke skaber den nødvendige dynamik, der er forudsætningen for varig fremgang i beskæftigelsen. I værste fald kan dens kortsigtede løsninger stille sig i vejen for den langsigtede forbedring og dermed gøre ondt værre.

Mindretallet frygter, at flere af regeringens elementer vil bidrage til at forlænge den eksisterende arbejdsløsheds-kø.

Mindretallet vil derfor stemme imod regeringens forslag og i stedet arbejde videre for en egentlig reform af arbejdsmarkedet og fortsat tage de nødvendige initiativer til en langsigtet forbedring.

Et *andet mindretal* (Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet kan dog stemme for de under nr. 1, 3, 4, 7-14, 16, 18-27 og 30-33 stillede ændringsforslag.

Mindretallet finder ikke, at dette lovforslag opfylder de intentioner, SF har for en aktiv arbejdsmarkedspolitik.

I lovforslaget er der for få rettigheder for de arbejdsløse.

Der er intet til hinder for, at den ene rettighed, de arbejdsløse har i delperiode 1 til 1 års aktivering efter en handlingsplan, kan udstrækkes til at gå over 3 år med korte kurser nogle uger ad gangen. Det frygter SF vil ske, fordi der sammen med rettigheden ikke er fastlagt klare retningslinier for, at pengene til opfyldelse af rettigheden er til stede.

SF finder det ligeledes urimeligt, at de ledige kan sendes ud i job af en varighed på 20 timer om ugen til job, der ikke er på overenskomst-lønninger.

Det vil også betyde, at der kommer en geungeeffekt i områder, hvor ufaglærte og korttidsuddannede i forvejen har stor ledig-

hed, fordi der er mange LO-organisationer, der ikke har deltid i deres overenskomster. Det betyder, at mange ikke kan komme i job i deres eget fag.

Det værste er dog, at mange unge nu ikke mere har mulighed for at komme i a-kasse efter et støttet arbejde. End ikke en bestemmelse for førstegangsoptagelse for unge har regeringen villet være med til. Det er ungdomsfjendsk, når det ses i sammenhæng med, at unge under 25 år heller ikke mere kan få lov at uddanne sig på dagpenge i 2 år.

Det er lykkedes at redde de mange 50- til 59-årige, der ellers ville have fortabt deres muligheder for at komme på efterløn, når de fylder 60 år. De kan nu komme enten på overgangsydelse eller delperiode 2. Dette indebærer desværre, at mange vil starte deres efterlønstilværelse på 82 pct.-satsen. Det er ikke lykkedes at få rettet op herpå.

SF har intet imod, at dagpengemodtagere får muligheder for at tjene lidt ved siden af dagpengene.

SF mener, at det her er lykkedes at lave et forslag, der betyder endnu flere regler og dermed større administrationsvanskeligheder.

Således opereres der med både 80 pct.- og 82 pct.-satser, i stedet for at forenkle og sige 82 pct. over hele linien.

At det bliver sådan, at to mennesker kan komme til at stå på samme arbejdsplads, den ene på overenskomstløn med ret til at optjene til dagpenge, den anden på dagpengesats plus 15 pct. eller på 81 kr. i timen uden at kunne optjene ret til dagpenge, det er uforståeligt for folk.

Med hensyn til styringen af dette nye system er SF af den mening, at det skulle være lagt ud til kommunerne. I stedet lægges nu hele planlægningen af, hvad der er råd til at sætte i gang over for både de ledige på dagpenge og for kontanthjælpsmodtagere, over i et tungt partsystem, som indtil dato ikke har været det mest fantasifulde forum til den slags. Det beklager SF. Det er ude i lokalsamfundet, man kender hinanden. Både i fagbevægelse, Arbejdsformidling og erhvervslivet har man et godt samarbejde med kommunerne.

På baggrund af ovenstående indstiller mindretallet lovforslaget til forkastelse, men stemmer for de ændringsforslag, der forbedrer lovforslaget.

Et tredje mindretal (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Fra et overordnet perspektiv forekommer det, at nærværende lovforslag ikke sigter på at reducere ledigheden, men snarere på at fordele den og cementere det offentlige engagement i dagpengesystemet.

Det er nødvendigt at føre en arbejdsmarkedspolitik, der indebærer en større andel af privat finansiering. Dette vil sikre, at dagpengesystemet ikke af sig selv skaber ledighed.

Fremskridtspartiet mener, at der er tale om planøkonomi, når man politisk søger at afgøre, i hvilke sektorer ny beskæftigelse skal forekomme. I stedet for politisk at tage stiling til, i hvilke sektorer ny beskæftigelse skal fremkomme, ville det være rigtigere og økonomisk optimalt, om beskæftigelsen kunne fremkomme i sektorer, der efterspørges, og hvor det kan betale sig at udbyde sin arbejdskraft.

Det fremgår af lovforslaget, at regeringen forestiller sig, at sort arbejde kan afskaffes, hvis arbejdsløse kan udføre arbejde, der ellers udføres sort eller slet ikke udføres. Dette opfatter Fremskridtspartiet som en udpræget planøkonomisk tankegang. Først etableres et ekstremt beskatningsniveau, der fortrænger arbejde i enormt omfang til sort arbejde, dernæst skal ledige ifølge forslagene sættes til at udføre arbejde, der ellers ville være udført sort. En undersøgelse har vurderet, at mængden af det sorte arbejde i 1985 svarede til 150.000 fuldtidsstillinger. Det offentlige skal betale for udførelsen af det arbejde, der er fortrængt fra det lovlige arbejdsmarked. Fremskridtspartiet mener, at det ud fra menneskelige, sociale og økonomiske grunde ville være mere hensigtsmæssigt at løse det grundliggende problem, nemlig at reducere de skatter, der fortrænger arbejde fra det legale arbejdsmarked.

L 272 cementerer de løntilskudsordninger, der virker ledighedsskabende. Løntilskudsordningerne fortrænger lønmodtagere, der er beskæftiget på normale vilkår, uden offentligt tilskud.

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår det, at udbetalingen af løntilskud skal standses i tilfælde, hvor jobtræningen giver anledning til konkurrenceforvridning. Dette giver efter Fremskridtspartiets opfattelse meget lidt mening, idet løntilskud i sig selv er konkurrence-

forvridende over for lønmodtagere ansat på normale vilkår, over for arbejdsløse, der ikke kan opnå løntilskud og over for potentielle private produktioner i løntilskudsområdet.

Af bemærkningerne til L 274 fremgår det, at regeringen mener, at såfremt de ledige udarbejder en såkaldt individuel handlingsplan, kan deres muligheder for at opnå beskæftigelse på det almindelige arbejdsmarked forbedres. Dette forekommer meget tænkt. Ledigheden skyldes ikke, at de ledige ikke oprindeligt har udarbejdet planer for mulige beskæftigelser.

L 274 indeholder en række tiltag til reduktion og fordeling af arbejdsstyrken, herunder at de ledige i en periode på 12 måneder skal have lov til at tjene 27.500 kr. årligt, hvis de accepterer, at deres dagpenge reduceres til 80 pct. Videre indeholder forslaget tilbud om sabbat, orlov, uddannelse og tidligere tilbagebetaling fra arbejdsmarkedet. Tiltag, der reducerer arbejdsstyrken, skaber ikke mere beskæftigelse og kan efter al erfaring ikke reducere arbejdsløsheden.

Det er ikke første gang, at ledigheden søges reduceret gennem reduktion af arbejdsstyrken. Indførelsen af efterlønsordningen, 37½-timersloven, barselorloven, førtidspensionen m.m. var alle forsøg på at reducere arbejdsløsheden ved at reducere arbejdsstyrken. Imidlertid steg ledigheden blot i den periode, hvor disse tiltag blev gennemført. Derfor giver intet i lovforslagene tillid til, at fornyede og forøgede reduktioner kan reducere arbejdsløsheden. Derimod tyder samtlige prognoser, analyser og undersøgelser på, at ledigheden til stadighed forøges. Derfor eksisterer der kun én mulighed med hensyn til reduktion af ledigheden: erhvervslivet må sikres så gode udfoldelsesmuligheder, at beskæftigelsen reelt kan forøges i den private sektor.

Vurderingerne i lovforslaget af de økonomiske og administrative konsekvenser virker lidet overbevisende, specielt set i lyset af de forskellige vurderinger, regeringen og forskellige kompetente institutioner som f.eks. Kommunernes Landsforening har anlagt. Dertil kommer, at intet i lovforslagene viser, at regeringen er opmærksom på, at arbejdsløsheden uden tvivl fortsat vil vokse, hvilket afgørende vil ændre de økonomiske konsekvenser af lovforslagene.

Fremskridtspartiet mener, at lovforslagene ikke vil reducere ledigheden og ikke bidrager til det altafgørende problem i sammenhængen, nemlig at forøge beskæftigelsen.

Ændringsforslag

Til § 1

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et flertal (S, SF, CD, RV og KRF):

1) Efter nr. 3 indsættes som nyt nummer:
»01. I § 41, stk. 1, nr. 3, litra g, indsættes efter »regeringen«: », eller«, og efter litra g indsættes som nyt litra:

»h) har gennemført en erhvervsgrunduddannelse efter lov om erhvervsgrunduddannelse, når begæring om optagelse fremsættes inden 2 uger efter uddannelsens afslutning.«

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et flertal (S, CD, RV og KRF):

2) Nr. 4 affattes således:

»4. I § 41 indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:
»Stk. 5. Beskæftigelse, hvortil der ydes offentligt tilskud til lønnen, og beskæftigelse ved selvstændig virksomhed, hvortil der ydes offentligt tilskud til etablering og drift, medregnes ikke til beskæftigelseskravet i stk. 1, nr. 3.«
Stk. 5 og 6 bliver herefter stk. 6 og 7.«

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et flertal (S, SF, CD, RV og KRF):

3) Efter nr. 5 indsættes som nyt nummer:
»02. I § 41, stk. 8, ændres »stk. 1 og 2« til: »stk. 1, 2 og 5«.

4) Efter nr. 6 indsættes som nyt nummer:
»03. I § 51, stk. 2, § 75 d, stk. 7, og § 75 e, stk. 6, ændres »80 pct.« til: »82 pct.«

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et flertal (S, CD, RV og KRF):

5) I den under nr. 7 foreslåede affattelse af § 53 affattes stk. 3 således:

Bet. o. lovf. vedr. arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v.

»Stk. 3. Kun arbejde i medlemsperioder medregnes ved opgørelse af arbejdskravet i stk. 2 og 5. Beskæftigelse, hvortil der ydes offentligt tilskud til lønnen, og beskæftigelse ved selvstændig virksomhed, hvortil der ydes offentligt tilskud til etablering og drift, medregnes ikke.«

6) I den under nr. 7 foreslåede affattelse af § 53, stk. 6, ændres »stk. 2 og 5« til: »stk. 2, 3 og 5«.

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et flertal (S, SF, CD, RV og KRF):

7) Efter nr. 7 indsættes som nyt nummer:

»04. I § 54 indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum.:

»Tilsvarende gælder for den, som har gennemført en erhvervsgrunduddannelse af den i § 41, stk. 1, nr. 3, litra h, nævnte art.«

8) I den under nr. 8 foreslåede affattelse af § 55, stk. 3, ændres »§ 59« til: »§ 58 og § 59«, og efter 3. pkt. indsættes som nyt punktum:

»Medlemmet er i 12-måneders-perioden ikke omfattet af rådighedsforpligtelsen, jf. § 62 og § 63.«

9) I den under nr. 8 foreslåede affattelse af § 55 affattes stk. 4 således:

»Stk. 4. Et medlem, der ved udløbet af perioden efter stk. 2 er fyldt 50 år, og som ved fortsat medlemskab ville kunne opfylde anciennitetskravet for at kunne gå på efterløn ved det fyldte 60. år, bevarer retten til en ydelse efter stk. 2 indtil det fyldte 60. år.«

10) I den under nr. 8 foreslåede affattelse af § 55, stk. 6, ændres »12 måneder« til: »12 måneder inden for de seneste 15 måneder« og »§ 59« til: »§ 58 og § 59«, og efter 4. pkt. indsættes som nyt punktum:

»Medlemmet er i 12-måneders-perioden ikke omfattet af rådighedsforpligtelsen, jf. § 62 og § 63.«

11) I den under nr. 8 foreslåede affattelse af § 55, stk. 8, indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:

»Tilsvarende gælder for perioder med støtte efter lov om social bistand til pasning af handicappet barn og pasning af nærtstående, der ønsker at dø i eget hjem.«

12) I den under nr. 8 foreslåede affattelse af § 55 affattes stk. 10 således:

»Stk. 10. Direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen fastsætter efter forhandling med Landsarbejdsrådet nærmere regler for anvendelsen af stk. 1-8. Der kan herunder fastsættes særlige regler for anvendelsen af stk. 3 og 6 for de tilfælde, hvor arbejdsindtægten hidrører fra bibeskæftigelse ved selvstændig virksomhed, samt regler om periodernes varighed og beregning efter stk. 7 og 8.«

13) Nr. 9 affattes således:

»9. I § 56 ændres i stk. 1 »§ 55« til: »§ 53, stk. 2 og 3,«, efter »nævnte art« indsættes: »eller en uddannelse af den i § 41, stk. 1, nr. 3, litra h, nævnte art«, og stk. 2 ophæves.«

14) I den under nr. 10 foreslåede affattelse af § 57, stk. 5, ændres »fremmøde« til: »kontakt til arbejdsformidlingen«.

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et flertal (S, CD, RV og KRF):

15) Det under nr. 12 foreslåede § 63, stk. 1, nr. 4, affattes således:

»4) at medlemmet uden fyldestgørende grund afslår at medvirke til udarbejdelse af en handlingsplan eller afslår eller afbryder et tilbud i henhold til en individuel handlingsplan efter lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik.«

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et flertal (S, SF, CD, RV og KRF):

16) Nr. 13 affattes således:

»13. § 64 affattes således:

§ 64. For et medlem, som modtager pension efter lov om social pension eller tilsvarende udenlandsk lovgivning, begrænses retten til dagpenge efter § 55 til en periode på sammenlagt 12 måneder inden for de seneste 18 måneder.

Stk. 2. Ret til ny dagpengeperiode efter stk. 1 er betinget af, at medlemmet på ny har haft

beskæftigelse i det omfang, der er nævnt i § 53, stk. 5.

Stk. 3. For et medlem, der ansøger om pension, men som fortsat opfylder betingelserne for at være medlem af kassen, gælder reglerne i stk. 1 og 2 allerede fra ansøgningstidspunktet, jf. dog stk. 4. Afslås pensionsansøgningen, efterbetales der medlemmet de dagpenge, der er bortfaldet i henhold til 1. pkt.

Stk. 4. For et medlem, der ansøger om eller modtager social pension efter § 14, stk. 3, nr. 2 og 3, i lov om social pension, og hvor pensionen udelukkende er begrundet i sociale forhold, gælder stk. 1 og 2 først fra det tidspunkt, hvor pensionen får virkning.«

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (S, CD, RV og KRF):

17) *Nr. 17* affattes således:

»17. § 67, *stk. 4*, affattes således:

»*Stk. 4.* Beskæftigelse, hvortil der ydes offentlig tilskud til lønnen, og beskæftigelse ved selvstændig virksomhed, hvortil der ydes offentlig tilskud til etablering og drift, medregnes ikke til beskæftigelseskravet i stk. 1, nr. 1 og nr. 2.«

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (S, SF, CD, RV og KRF):

18) Efter nr. 18 indsættes som nyt nummer:

»05. § 75 b, *stk. 1, nr. 3*, affattes således:

»3) som ved overgang til efterløn opfylder betingelserne for ret til dagpenge, modtager dagpenge efter § 55, stk. 4, eller modtager overgangsydelse, og«.

19) *Nr. 20* affattes således:

»20. I § 75 c, *stk. 4*, ændres »§ 55 og § 72« til: »§ 53, stk. 2 og 5«.

20) Efter nr. 20 indsættes som nyt nummer:

»06. I § 75 c, *stk. 5, nr. 1*, indsættes efter »stk. 1«: »og 2«.

21) *Nr. 21* affattes således:

»21. § 75 d, *stk. 3, 1. pkt.*, ophæves, og i stedet indsættes:

»Efterløn med det i stk. 1 nævnte beløb kan længst modtages i sammenlagt 30 måneder. I

denne periode medregnes perioder, hvori medlemmet inden for de sidste 30 måneder før overgangen til efterløn har modtaget dagpenge, overgangsydelse, orlovsydelse til sabbat efter lov om orlov eller ydelser efter lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik. Efterlønnen kan herefter højst udgøre 82 pct. af højeste dagpengebeløb efter § 47.«

22) I den i *nr. 23* foreslåede affattelse af § 75 d, *stk. 6*, der bliver *stk. 5*, og den i *nr. 27* foreslåede affattelse af § 75 e, *stk. 5*, der bliver *stk. 4*, ændres »80 pct.« til: »82 pct.«

23) *Nr. 24* affattes således:

»24. § 75 e, *stk. 2, 1. pkt.*, ophæves, og i stedet indsættes:

»Efterløn med det i stk. 1 nævnte beløb kan længst modtages i sammenlagt 30 måneder. I denne periode medregnes perioder, hvori medlemmet inden for de sidste 30 måneder før overgangen til efterløn har modtaget dagpenge, overgangsydelse, orlovsydelse til sabbat efter lov om orlov eller ydelser efter lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik. Efterlønnen kan herefter højst udgøre 82 pct. af højeste dagpengebeløb efter § 70.«

24) *Nr. 25* affattes således:

»25. I § 75 e, *stk. 3*, ændres »§ 72, stk. 1,« til: »§ 55, stk. 1,«.

25) I den under *nr. 28* foreslåede affattelse af § 75 i indsættes efter *stk. 1* som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Som en forsøgsordning indtil udgangen af 1996 nedsættes aldersgrænsen for at kunne gå på overgangsydelse til 50 år.«

Stk. 2-5 bliver herefter *stk. 3-6*.

26) I den under *nr. 28* foreslåede affattelse af § 75 i ændres i *stk. 3*, der bliver *stk. 4*, »80 pct.« til: »82 pct.«.

27) Efter nr. 28 indsættes som nyt nummer:

»07. I § 75 j indsættes efter *stk. 2* som nyt stykke:

»*Stk. 3.* Som en forsøgsordning indtil udgangen af 1996 har et fuldtidsforsikret medlem, der modtager overgangsydelse, ret til at have en indtægt svarende til det i § 55, *stk. 3* og 6, nævnte beløb.«

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (S, CD, RV og KRF):

28) Nr. 30 affattes således:

»**30. § 86, stk. 13, 1. pkt.**, affattes således:

»Stk. 1-12 finder tilsvarende anvendelse på andre ydelser, som er udbetalt af en kasse, bortset fra kursusgodtgørelse, og som er udbetalt med urette.«

29) Nr. 35 affattes således:

»**35. § 98, stk. 1**, ophæves.

Stk. 2-4 bliver herefter stk. 1-3.«

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (S, SF, CD, RV og KRF):

30) Nr. 36 affattes således:

»**36. I § 98, stk. 2**, der bliver stk. 1, indsættes efter »ret til efterløn«: »samt afgørelser vedrørende ydelser efter lov om orlov«, og efter »eller efterløn« indsættes: »samt ydelser efter lov om orlov«.

31) I nr. 37 ændres »stk. 5, der bliver stk. 4,« til: »stk. 4, der bliver stk. 3,«, og »Stk. 4.« ændres til: »Stk. 3.«

32) Efter § 1 indsættes som ny paragraf:

»§ 01

I lov nr. 178 af 14. april 1993 om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. (Orlovsydelse til ledige, til selvstændige og under frivilligt, ulønnet arbejde i udlandet) foretages følgende ændring:

I § 3 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Bestemmelsen i § 97 g gælder for perioder med aktivitetsydelse, der er påbegyndt senest den 31. december 1995.«

Til § 2

33) Paragraffen affattes således:

»§ 2

Arbejdsministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden, dog træder § 01 i kraft den 1. januar 1994.«

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (S, CD, RV og KRF):

Til § 3

34) Paragraffen affattes således:

»§ 3

Stk. 1. For medlemmer, for hvem arbejdskravet efter den hidtidige lovs § 55, stk. 1, eller § 72, stk. 1, ved lovens ikrafttræden helt eller delvis er opfyldt ved beskæftigelse i et arbejdstilbud efter lov om arbejdstilbud til ledige, medregnes ledighedsperioder, der ligger forud for disse beskæftigelser, ved beregning af perioder efter § 1, nr. 8. Ved beregningen fastsættes hver ledighedsperiode forud for et arbejdstilbud til 24 måneder. Hertil lægges den faktiske ledighed efter arbejdstilbudet. Den faktiske ledighed efter 1. arbejdstilbud kan dog højst medregnes med 24 måneder.

Stk. 2. For medlemmer, for hvem arbejdskravet efter den hidtidige lovs § 55, stk. 1, eller § 72, stk. 1, ved lovens ikrafttræden helt eller delvis er opfyldt ved beskæftigelse i et arbejdstilbud efter lov om arbejdstilbud til ledige, og som ikke er fyldt 25 år, medregnes alene ledighedsperioden efter arbejdstilbudet. Tilsvarende gælder for medlemmer, som ved lovens ikrafttræden er fyldt 50 år, og som opfylder betingelserne for gentagne arbejdstilbud efter lov om arbejdstilbud til ledige. Ledighedsperioden kan dog højst medregnes med 24 måneder. Bestemmelserne i 2. og 3. pkt. gælder ikke for medlemmer, der opfylder betingelserne for at bevare retten til en ydelse efter § 55, stk. 4, jf. § 1, nr. 8.

Stk. 3. Medlemmer, for hvem arbejdskravet helt eller delvis er opfyldt ved beskæftigelse i et 2. arbejdstilbud efter lov om arbejdstilbud til ledige, har, uanset om dagpengereetten efter § 55, stk. 2, jf. § 1, nr. 8, er opbrugt, ret til at modtage dagpenge indtil udgangen af juni 1995.

Stk. 4. Beskæftigelse, hvortil der ydes offentligt tilskud, medregnes efter de hidtil gældende regler, hvis beskæftigelsen ligger forud for ikrafttrædelsen eller er påbegyndt før lovens vedtagelse.

Stk. 5. Ved opgørelse af et medlems dagpengereget efter § 1, nr. 7, anvendes de hidtil gælden-

de regler for beregning af arbejdsperioder, der ligger forud for lovens ikrafttræden.

Stk. 6. Arbejdsministeren fastsætter nærmere regler om anvendelse af bestemmelserne i stk. 1-5.«

Bemærkninger

Til nr. 1, 7 og 13

Forslagene betyder, at unge, som har gennemført en erhvervsgrunduddannelse efter lov om erhvervsgrunduddannelse, kan opnå dimittendrettigheder i en arbejdsløshedskasse.

Til nr. 2, 5 og 17

Med forslagene tydeliggøres, at beskæftigelseskravet i forbindelse med optagelse og opnåelse af dagpengeret ikke kan opfyldes ved selvstændig virksomhed, hvortil der ydes offentligt tilskud til etablering og drift.

Til nr. 3

Med ændringsforslaget får direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen bemyndigelse til efter forhandling med Landsarbejdsrådet at fastsætte nærmere regler for anvendelsen af den foreslåede § 41, stk. 5, vedrørende beskæftigelse med offentligt tilskud.

Til nr. 4

Ved den foreslåede ændring af satsen tages der højde for, at skatteomlægningen ikke stiller nyuddannede på dimittendsats og efterlønsmodtagere på efterlønnens 2. trin dårligere.

Til nr. 6

Med ændringen præciseres, at beskæftigelse, hvortil der ydes offentligt tilskud, ikke kan danne grundlag for generhvervelse af dagpengeret.

Til nr. 8 og 10

Det foreslås, at medlemmer, der vælger muligheden for i en 12-måneders-periode at afstå fra tilbud i henhold til lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik og modtage henholdsvis 80 pct. af hidtidige dagpenge (delperiode 1) og 80

pct. af højeste dagpenge (delperiode 2) med mulighed for indtægt ved arbejde på op til 27.500 kr. årligt uden fradrag i ydelsen, ikke skal være omfattet af rådighedsforpligtelsen. De pågældende fritages således både for pligten til at overtage formidlet arbejde og pligten til at være aktivt arbejdssøgende.

Samtidig præciseres, at bestemmelsen om fradrag for arbejdsindtægt, der overstiger 27.500 kr. også omfatter indtægt af selvstændig virksomhed som bibeskæftigelse.

Ved indsættelsen af en refenceperiode på 15 måneder, bringes bestemmelsen i den foreslåede § 55, stk. 6, i overensstemmelse med § 32 i L 272.

Til nr. 9

Den gældende lovgivning indebærer, at medlemmer i alderen 50-59 år har ret til gentagne arbejdstilbud, og således er sikret dagpengerettigheder og mulighed for de 60-årige for at gå på efterløn.

Denne særordning for aldersgruppen skal ses på baggrund af ledighedssituationen og de særlige vanskeligheder for ældre ledige ved at opnå beskæftigelse.

For at imødegå forringelser for ældre ledige og i lyset af den fortsat vanskelige beskæftigelsessituation foreslås det, at give medlemmer, der ved udløbet af delperiode 2 er fyldt 50 år, og som ved et fortsat medlemskab af kassen ville kunne opfylde anciennitetskravet for at kunne gå på efterløn ved det fyldte 60. år, ret til at blive i delperiode 2 indtil det fyldte 60. år.

Særordningen for denne aldersgruppe kan tages op til vurdering, når der sker en markant forbedring af beskæftigelsessituationen generelt, herunder med hensyn til efterspørgslen af arbejdskraft.

Deres rettigheder og pligter svarer i hele denne periode til rettighederne (indkomstgarantien svarende til højeste dagpenge) og pligterne (herunder rådighedsforpligtelsen) for øvrige ledige i delperiode 2.

Til nr. 11

Det foreslås, at der ud over perioder med orlov til uddannelse og til børnepasning efter lov om orlov og perioder med sygdom, barsel eller uarbejdsdygtighed, bortses fra perioder med støtte efter lov om social bistand til pasning af

handicappet barn og døende nærtstående ved beregningen af de perioder, inden for hvilke ydelsesperioderne skal ligge.

Til nr. 12

Det foreslås, at direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen får bemyndigelse til efter forhandling med Landsarbejdsrådet at fastsætte særlige regler for de tilfælde, hvor arbejdsindtægten hidrører fra bibeskæftigelse ved selvstændig virksomhed. Bemyndigelsen vil bl.a. kunne anvendes til at fastsætte regler om, at fradrag for arbejdsindtægter ud over de 27.500 kr. kan ske ved omregning af indtægten til arbejdstimer ved hjælp af den til enhver tid gældende omregningssats. Der er herudover tale om rent redaktionelle ændringer.

Til nr. 14

Ændringen er en konsekvens af, at fremmødereglerne blev ændret i 1990.

Til nr. 15

Med ændringen præciseres, at rådighedsforpligtelsen omfatter alle tilbud, der ligger inden for rammerne af den individuelle handlingsplan, og således ikke kun tilbud om jobtræning.

Til nr. 16

Ved forslaget tages der højde for, at afgørelser om højeste og mellemste førtidspension får virkning fra den 1. i måneden efter ansøgnings-tidspunktet (med mulighed for forskud) mens afgørelser om almindelig forhøjet førtidspension får virkning fra afgørelsestidspunktet (uden mulighed for forskud).

Der vil i forbindelse med revisionen af de administrativt fastsatte rådighedsregler blive fastsat regler om rådighed for medlemmer, der modtager social pension, med henblik på at sikre, at der sker en individuel rådighedsvurdering.

Til nr. 18

Der sker en præcisering af, at der ved udløbet af delperiode 2 i henhold til § 55, stk. 4, umiddelbart kan ske overgang til efterløn.

Til nr. 19 og 24

Ændringerne er redaktionelle.

Til nr. 20

Det findes hensigtsmæssigt, at direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen i ganske særlige tilfælde kan dispensere fra lovens § 75 c, stk. 2, således at en efterlønsmodtager, der i ubetydeligt omfang har drevet selvstændig virksomhed i efterlønsperioden, kan forblive i efterlønsordningen mod at indtægten fra den selvstændige virksomhed fuldt ud fradrages i efterlønnen.

Til nr. 21 og 23

Ændringerne fastslår, at alle ydelser, der er udbetalt inden for de sidste 30 måneder før overgangen til efterløn, bortset fra ydelser, der udbetales i perioder med orlov til uddannelse eller børnepasning efter lov om orlov, påvirker satsskiftetidspunktet.

Til nr. 22

Ved den foreslåede ændring af satsen tages der højde for, at skatteomlægningen ikke stiller efterlønsmodtagere på efterlønnens 2. trin dårligere, jf. også bemærkningerne til nr. 4.

Til nr. 25

Ordningen med overgangsydelse, der indebærer, at langtidsledige medlemmer kan give afkald på aktiveringstilbud og blive fritaget for rådighedsforpligtelsen, foreslås som en 3-årig forsøgsordning udvidet til at omfatte medlemmer, der er fyldt 50 år.

Til nr. 26

Overgangsydelsen er hidtil udbetalt med en fast sats på 80 pct. af højeste dagpenge. Ved den foreslåede ændring af satsen tages der højde for, at skatteomlægningen ikke stiller modtagere af ydelsen dårligere.

Til nr. 27

Langtidsledige har såvel i delperiode 1 som delperiode 2 mulighed for at vælge en ordning, der giver adgang til at tjene 27.500 kr. årligt uden fradrag, jf. § 55, stk. 3 og 6.

Det foreslås som en 3-årig forsøgsordning at give modtagere af overgangsydelse en tilsvarende adgang til en fradragsfri indtægt.

Til nr. 28 og 29

Der er tale om tekniske ændringer som følge af vedtagelsen af L 218, som træder i kraft den 1. juli 1993.

Til nr. 30 og 31

Ændringerne er redaktionelle.

Til nr. 32

Den midlertidige ordning med aktivitetsydelse i forbindelse med humanitært og kirkeligt arbejde i udlandet blev indført i forbindelse med justeringen af forliget af 8. maj 1992. Tidsrammen for justeringen var udgangen af 1993. Ordningen trådte i kraft den 16. april 1993 og gælder for perioder med aktivitetsydelser, der påbegyndes inden den 31. december 1993.

Det forekommer naturligt at give denne midlertidige ordning samme tidsramme som de forslag til orlovsordninger, der afløser hovedelementerne i 8. maj-aftalen, det vil sige orlovsordninger efter L 273, lov om orlov, hvor tidsrammen er udgangen af 1995.

Det foreslås derfor, at bestemmelsen om aktivitetsydelse under frivilligt, ulønnet humanitært og kirkeligt arbejde i udlandet gælder indtil udgangen af 1996, såfremt aftale herom er indgået inden 31. december 1995.

Til nr. 33

Forslaget til ændring af den foreslåede ikrafttrædelsesbestemmelse bringer forslaget i overensstemmelse med den foreslåede ikrafttrædelsesbestemmelse i § 66 i L 272, forslag til lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik. Baggrunden for ændringsforslaget er den tætte sammenhæng mellem de 2 lovforslag, der bevirker, at det vil være uhensigtsmæssigt, hvis de 2 love træder i kraft på forskellige tidspunkter.

Til nr. 34

I lovforslagets almindelige bemærkninger er der henvist til, at evt. forringelser i lediges dag-

pengerettigheder som følge af den lange række af ændringer af bestemmelserne, lovforslaget indeholder, vil blive imødegået, og at der i forslaget til overgangsbestemmelsen i § 3 indføres en garanti for, at de hidtidige rettigheder bevarer indtil 1. juli 1995. Der findes at være behov for at klargøre forslaget til overgangsbestemmelsen i overensstemmelse med baggrunden for bestemmelsen og dens sammenhæng med de overgangsbestemmelser, der skal fastsættes efter lovforslaget om en aktiv arbejdsmarkedspolitik, også hvad angår de konkrete områder, hvor der kan blive tale om, at ledige kan få en forringet retsstilling. Da der er tale om omfattende ændringer i overgangsbestemmelsen i det fremsatte lovforslag, indeholder ændringsforslaget en helt ny affattelse af overgangsbestemmelsen.

Stk. 1 fastsætter reglerne for indplacering af ledige dagpengemodtagere, som modtager dagpenge efter ét eller flere ATB, i den foreslåede faste dagpengeperiode. Det kan i denne forbindelse bemærkes, at øvrige dagpengemodtagere vil blive indplaceret i den faste dagpengeperiode på baggrund af ledighedsperioder, efter arbejdskravets opfyldelse, forud for lovens ikrafttræden.

Stk. 2 fastsætter særreglerne for de unge under 25 år og for medlemmer, der er fyldt 50 år, og som opfylder betingelserne for gentagne arbejdstilbud efter lov om arbejdstilbud til ledige, jf. bemærkningerne til § 66 i L 272. Begge grupper vil uden overgangsbestemmelser kunne få en væsentligt forringet stilling som følge af, at de gentagne ATB afskaffes. De vil derfor blive stillet, som om de ikke har haft et ATB. Der er dog ikke fundet behov for særlige overgangsordninger for de over 50-årige, der vil opnå ret til fortsat at kunne modtage dagpenge i delperiode 2 efter bestemmelserne i ændringsforslagets ny affattelse af forslag til § 55, stk. 4, jf. nr. 9.

Stk. 3 fastsætter regler om personer, der har haft et 2. ATB, og som ved fortsat ledighed uden en overgangsordning vil miste dagpengere retten inden 1. juli 1995. Ved overgangsordningen forlænges delperiode 2 for den gruppe med ét år til 4 år.

Stk. 4 fastsætter regler, der omhandler den gruppe af personer, der før lovens ikrafttræden har haft eller før lovens vedtagelse har påbegyndt beskæftigelse med offentligt tilskud i be-

rettiget forventning om, at det vil give dagpen-
gemæssige rettigheder.

Stk. 5 fastsætter regler, der tager højde for
de overgangsproblemer, der kan opstå som følge af, at reglerne om »død periode« afskaffes
set i relation til reglen om erhvervelse af dag-
pengeret, dvs. kravet om 26 ugers beskæftigelse inden for 3 år. Reglerne vil indebære, at der ved beregning af 26-ugers-reglen tages hensyn til »døde perioder« før lovens ikrafttræden i henhold til de hidtidige regler.

Stk. 6 fastsætter en bemyndigelsesbestem-
melse for arbejdsministeren til at fastsætte
nærmere regler om overgangsbestemmelsens
anvendelse. Bestemmelsen svarer til stk. 3 i det
fremsatte lovforslags overgangsbestemmelse,
jf. at L 272 indeholder en bemyndigelse for arbejdsministeren til at fastsætte nærmere regler om overgangsordninger for ledige på denne lovs område. Dette kan medføre et behov for at udstede konsekvensbestemmelser på arbejdsløshedsforsikringsområdet.

Bakholt (S) Ole Vagn Christensen (S) Poul Erik Dyrland (S) Hans Jørgen Jensen (S) fmd.

Lone Møller (S) Klaus Hækkerup (S) Lilli Gyldenkilde (SF) nfmd. Aage Frandsen (SF)

Svend Aage Jensen (CD) Per Stig Møller (KF) Kai Dige Bach (KF)

Charlotte Antonsen (V) Helge Sander (V) Bertel Haarder (V) Poul Nødgaard (FP)

Inger Marie Bruun-Vierø (RV) Glønborg (KRF)

Nogle af udvalgets spørgsmål til arbejdsministeren og dennes besvarelse heraf

Spørgsmål 8:

»I bemærkningerne hedder det »... de administrativt fastsatte regler om rådighed (vil) blive taget op til overvejelse med det sigte i højere grad at tilpasse rådighedsforpligtelsen, navnlig pligten til aktiv arbejdssøgning, til den enkeltes situation.« (s. 7, sp. 1 nederst). Det bedes nærmere beskrevet hvordan, herunder om det tåntænkes at skærpe rådighedsforpligtelsen.«

Svar:

Det vil fortsat være et grundlæggende princip, at arbejdsløshedsdagpenge er forbeholdt ledige arbejdsløshedskassemedlemmer, der står til rådighed for arbejdsmarkedet, og retten til dagpenge vil således også fremover være betinget af, at den ledige både er i stand til at overtage arbejde og selv er aktivt arbejdssøgende. I lyset af reformen af den arbejdsmarkedspolitiske indsats findes der at være behov for en revision af de administrativt fastsatte rådighedsregler (»rådighedsbekendtgørelsen«), som på visse punkter forekommer for ufleksible. Sigtet med revisionen vil ikke være en skærpelse af rådighedsforpligtelsen, men en

smidiggørelse af reglerne, herunder specielt reglerne om aktiv arbejdssøgning, således at rådighedsforpligtelsen i højere grad kan tilpasses den enkeltes forhold og lokale forhold. Herudover vil handlingsplanen også spille en rolle i forhold til rådigheden.

Arbejdsministerens besvarelse af spørgsmål nr. 34 af 9. juni 1993 fra Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg (L 274 - bilag 14).

Spørgsmål nr. 34:

»Den faste dagpengeperiode på 7 år kan ifølge forslaget forlænges med to år ved orlov til uddannelse. Er det korrekt, at orlov til børnepasning kan forlænge dagpengeperioden ud over de 7-9 år?«

Svar:

Perioder med orlov til uddannelse og orlov til børnepasning efter lov om orlov medregnes ikke i den faste dagpengeperiode på samlet 7 år. Ledige kan dog højst anvende orlov til uddannelse i 2 år. Derimod begrænses orlov til børnepasning ikke af udnyttelse af andre orlovsordninger. Spørgsmålet kan således besvares bekræftende.